

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Tratatul de la Paris, [...] semnat la 30 martie 1856, a influențat în mod decisiv dezvoltarea politică a Moldovei și a Țării Românești. Cu toate că au rămas sub suzeranitatea otomană, țările beneficiau, de data aceasta, de protecția colectivă a Puterilor [...]. Toți semnatarii, inclusiv Imperiul Otoman, au recunoscut independența administrativă a Principatelor, dreptul fiecăruia de a deține o armată națională, de a emite legi și de a se angaja în mod liber în comerțul cu alte state. Puterile [...] au creat o comisie specială de investigații și au dat instrucțiuni ca aceasta să se ducă la București pentru a culege informații și a formula recomandări cu privire la forma viitoare de guvernământ a Principatelor. Îndepărtându-se în mod izbitor de la modul lor obișnuit de a trata Principatele, Puterile au prevăzut alegerea unei adunări consultative speciale, o așa numită adunare ad-hoc, în fiecare Principat, menită să facă cunoscută opinia publică cu privire la toate problemele importante. Toate informațiile adunate în felul acesta urmau să fie prezentate unei conferințe a puterilor, la Paris [...].

Tratatul [...] a marcat un progres semnificativ în ambele direcții. Tratatul a redefinit relația dintre Puteri și Imperiul Otoman prin abordarea problemelor românești ca distincte de alte aspecte ale Chestiunii Orientale, ceea ce a subminat pretențiile că Principatele ar fi părți integrante ale Imperiului Otoman.”
(K. Hitchins, *Români 1774-1866*)

B. „În 1858, cele șapte mari puteri s-au întrunit iarăși la Paris, într-o conferință, pentru a lua în discuție dorința de unire a românilor, exprimată prin adunările *ad-hoc*, dar nu a pus-o în practică [...]. Totuși, puterile au adoptat o convenție, în care se exprimau următoarele decizii: formarea din cele două țări a unei uniuni numite «Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești», cu autonomie garantată în mod colectiv de cele șapte mari puteri, suzeranitatea turcă rămânând doar formală, Principatele urmau să aibă fiecare câte un domn [...], câte o adunare legislativă, câte un guvern și câte o capitală; două instituții centrale, una cu rolul de a alcătui proiecte de legi comune și alta ca for judecătorească supremă al ambelor țări, luau ființă la Focșani [...]. Acest act nici nu înfăptuia unirea, dar nici nu o împiedica în mod expres.

Noii domni urmau să fie aleși de către adunări electivă, întrunite la Iași și la București, în ianuarie 1859. [...] Primii au ales moldovenii la Iași, la 5 ianuarie 1859, anume pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, fruntaș de la 1848 [...]. Partida națională a stabilit că, pentru înfăptuirea unirii, la București trebuia desemnat neapărat alesul Moldovei. La 24 ianuarie, [...] adunarea l-a ales domn al Țării Românești, în unanimitate, tot pe Alexandru Ioan Cuza.”
(I. A. Pop, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnul ales în Principate, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Imperiul Otoman. **2 puncte**
3. Menționați cele două Principate Române, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că marile puteri au hotărât alegerea câte unei adunări consultative speciale în fiecare Principat. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două măsuri adoptate în statul român modern, în primul deceniu după evenimentele la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România în cadrul „crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

„Ștefan cel Mare s-a impus cu dificultate la tron, fiindcă avea inamici chiar între membrii familiei sale, dornici de putere și avea dușmani între boieri. Cu tenacitate, el a învins toate opozițiile [...] și și-a consolidat domnia. A mărit domeniul domnesc, a întărit Sfatul Țării, a dezvoltat orașele și a pregătit bine armata. A asigurat funcționarea și prosperitatea economiei și, mai ales, a negoțului și i-a răsplătit pe cei credincioși cu slujbe și moșii [...].

Nici în exterior nu era înconjurat de prieteni. [...] Domnul a folosit cu dibăcie rivalitatea ungaro-polonă pentru a asigura independența țării. Inițial, s-a recunoscut vasal al regelui polon și, în paralel, s-a confruntat militar cu Ungaria, a cărei oaste a învins-o, la Baia, în 1467. Nu mult după aceasta, regele Ungariei a înțeles că este mai bine să aibă un aliat în Ștefan cel Mare, iar relațiile dintre cele două țări s-au îmbunătățit. Între Moldova și Ungaria s-au încheiat tratate de alianță, ca între două țări creștine [...]. Spre finalul secolului [...], Polonia a devenit agresivă, voind să impună pe tronul Moldovei un prinț polon. Dar oastea polonă invadatoare a fost învinsă de moldoveni în 1497, la Codrii Cosminului, iar după aceasta, și între Polonia și Moldova s-a încheiat un tratat de alianță.

Mai dificile și mai complicate au fost raporturile cu Poarta [...]. Ștefan a plătit un timp tributul, dar s-a pregătit de luptă [...]. El a încheiat alianțe, a făcut planuri, a încercat să atragă de partea sa și Valahia [...]. Când totul era pregătit, domnul a refuzat plata tributului, după care sultanul a trimis contra Moldovei o armată de 120000 de oameni (din care făcea parte și oastea Țării Românești). Ștefan, cu vreo 40000 de oameni, plus câteva mii de ardeleni și de polonezi, a reușit să obțină marea victorie de la Vaslui, la 10 ianuarie 1475. După bătălie, domnul român a trimis o [scrisoare] [...] către toți monarhii creștini din Europa, prin care aducea la cunoștință biruința [...].”

(I. A. Pop, *Istoria românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți lupta antiotomană precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnul Moldovei și o cauză a conflictului cu otomanii, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile adoptate de către domn în politica internă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile Moldovei cu Polonia și Ungaria, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii se implică prin diplomație în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre național-comunism și democrație în România, având în vedere:

- precizarea legii fundamentale din perioada național-comunismului și menționarea a două cauze ale adoptării acesteia;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la implicarea României în relațiile internaționale, în timpul național-comunismului;
- menționarea a două cauze ale înlăturării național-comunismului din România;
- formularea unui punct de vedere referitor la democrația instaurată în România la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.